הרטבת יום והרטבת לילה גישה לטיפול

ד"ר מיכאל הררי 2020 Zoom גושן

הרטבה בלילה וביום

מהפכה בת 40 שנה בתפיסה שלנו.
 מבעיה שהייתה לגמרי פסיכולוגית/התנהגותית

לבעיה אורגנית עם בסיס גנטי.

בסיס משותף או חפיפה בין - הרטבה בלילה, הרטבה
 ביום, ואנקופרזיס.

הרטבת לילה הרטבה אחרי גיל 5 שנים

Terminology of Nocturnal Enuresis (NE) מערכת מונחים בתחום

Two subgroups of NE:

- Primary / Secondary NE.
- Monosymptomatic / Non

Monosymptomatic NE

Nevéus T, von Gontard A, Hoebeke P, et al. The Standardization of Terminology of Lower Urinary Tract Function in Children and Adolescents: Report from the Standardisation Committee of the International Children's Continence Society. J Urol 2006;176: 314-324.

NE - Secondary

Primary vs Secondary – less important than once thought

Secondary NE is most commonly caused by overactive bladder.

Nonetheless consider:

- UTI
- Sexual abuse
- Diabetes Mellitus/Insipidus
- Epilepsy
- Obstructive Sleep Hypoventilation
- Neurogenic Bladder
- (Ectopic ureter usually primary)

Schaumburg HL, Kapilin U, Blasvaer C, et al Herediatry phenotypes in nocturnal enuresis. BJU Int 2008;102;816-821.

Terminology of Nocturnal Enuresis (NE) מונחים בתחום של הרטבות

חלוקה יותר חשובה:

Monosymptomatic NE (MNE)

Nonmonosymptomatic NE (NMNE)

Monosymptomatic NE

= Night wetting
Without ANY daytime urinary
symptoms.

(Earlier definitions of MNE defined it as NE without daytime incontinence)

Nonmonosymptomatic nocturnal enuresis (NMNE)

NE

+

Daytime Lower Urinary Tract (LUT) symptoms:

ותcreased voiding frequency - תביפות

דחיפות - Urgency

נעים בתזזית - Jiggling

חוסר שליטה במהלך היום – Daytime incontinence

= <u>"Filling problems</u>"- שלפוחית השתן לא מספיקה להתמלא

בעיות בהתרוקנות של כיס השתן

Emptying problems:

Hesitancy, straining, weak stream, infrequent voiding, a feeling of incomplete emptying, post-micturition dribble and genital or lower urinary tract pain.

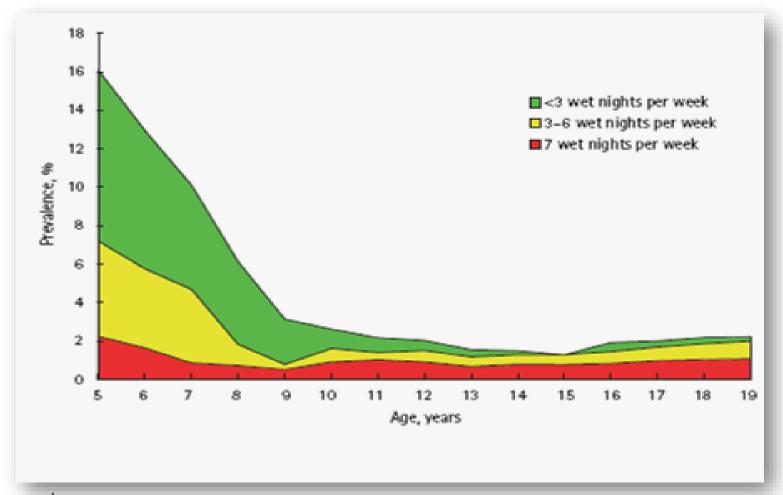
לרוב קשור לבעיות אורולוגיות

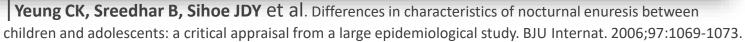

אפידמיולוגיה של הרטבת לילה

Prevalence and Severity of Primary NE in Hong Kong Male:Female Ratio is 3:2

Prevalence of Nocturnal Enuresis occurring at least once a month

AGE (Years)	PERCENTAGE OF CHILDREN AFFECTED
5	15-20
7	7
10	5
15	1-2

Bakwin H. Enuresis in children J Pediatr 1961:58:806-819.

Bakwin H. Enuresis in twins Am J Dis child 1971;121:222-225

Epidemiological risk of a 5 y old child having Nocturnal Enuresis

Both parents were enuretic	77% risk
One parent enuretic	43% risk
Neither parent enuretic	15%
Monozygotic twins	70% concordance
Dizygotic twins	31% concordance

גורם גנטי?

3 genetic loci discovered by gene linkage analysis ENUR 1,2,3....

?גורם גנטי

Inheritance:

Autosomal dominant with variable penetrance.

Locus heterogeneity

Poor phenotype-genotype correlation.

הרטבת לילה – פתופיזיולוגיה A physiological imbalance

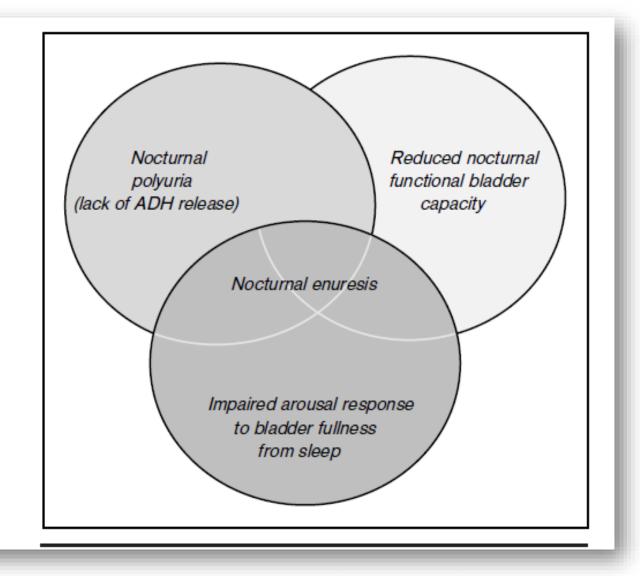
נטייה גנטית

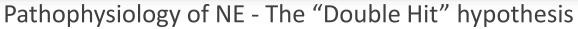
OVERACTIVE BLADDER

עליה ביצור שתן בזמן שינה (relative ADH Deficiency)

שינה עמוקה

מרכיב — Nocturnal Polyuria

פגם במחזור יומי של שחרור של ADH פגם במחזור יומי של שחרור של (Antidiuretic hormone)

i.e. loss of circadian variation in ADH release.

מסביר למה הילד מרטיב, אפילו בלי לשתות בערב ולמרות זה שהוא הולך לשרותים לפני שינה.

מסתבר ש-

POLYURIA אין לכל ילד עם הרטבת לילה

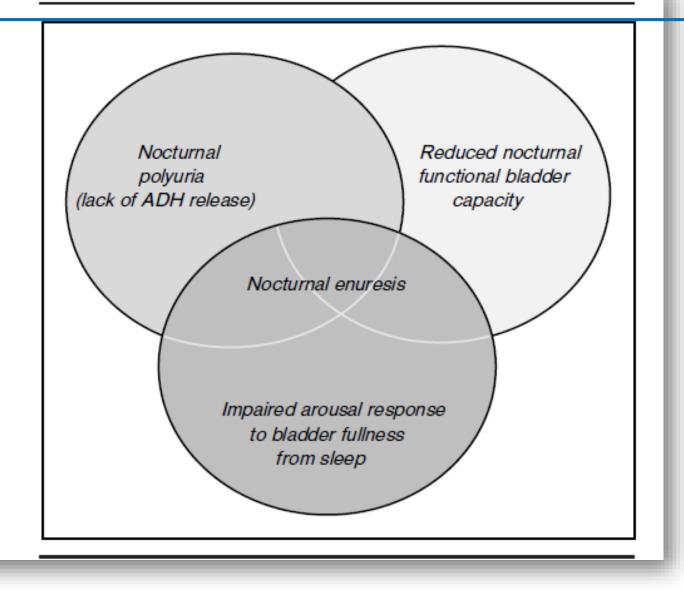
ADH חוסר POLYURIA אין לכל ילד עם

Non-ADH causes of Nocturnal Polyuria (unresponsive to Desmopressin)

- Increased evening solute load and high nocturnal urine osmolarity
- Abnormal renal sodium handling
- Nocturnal hypercalcuria
- Abnormal circadian rhythm of prostaglandin
- Abnormal circadian rhythm of GFR
- Abnormal sympathetic tone to kidneys
- Innate suboptimal renal concentrating capacity
  All able to increase nocturnal urine production or decrease desmopressin response.

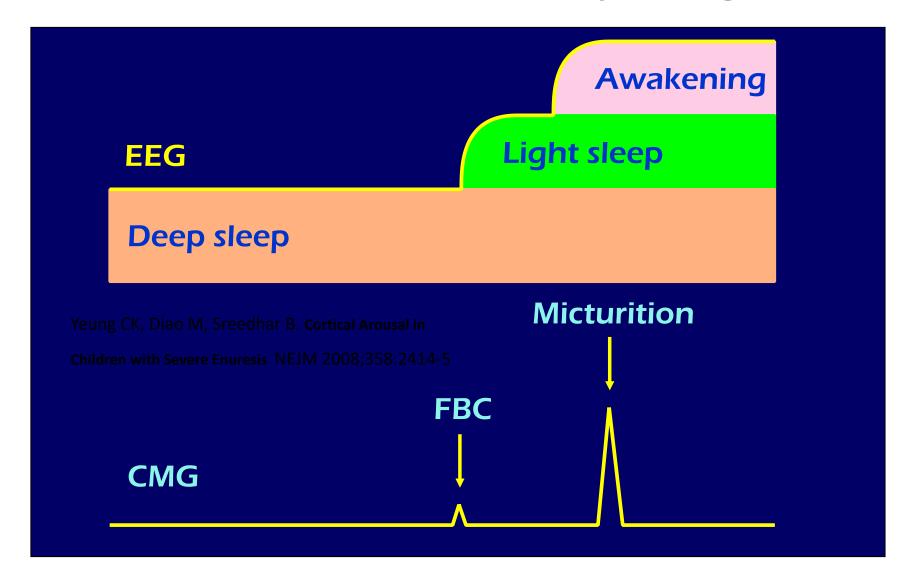

Pathophysiology of NE The "Double Hit" hypothesis

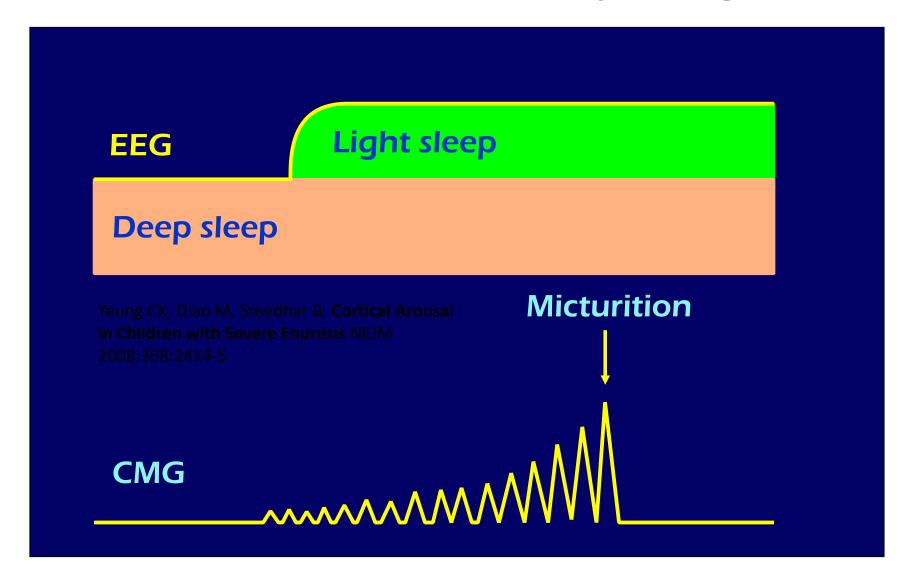

Bladder Behaviour and Sleep Changes

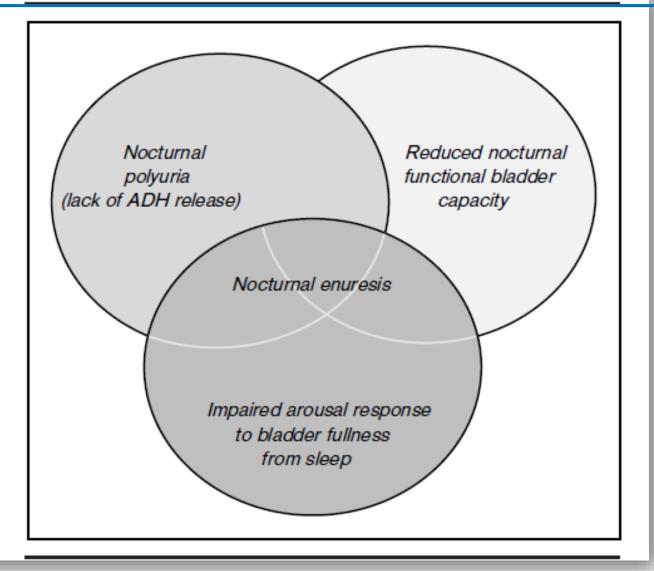

Normal Children

Bladder Behaviour and Sleep Changes

Enuretic Children

Pathophysiology of NE
The "Double Hit" hypothesis

מרכיב # Small nocturnal functional bladder capacity

= decreased bladder storage

שמות נרדפים

Overactive Bladder (OAB)

Detrusor instability

Irritable bladder - ביס שתן רגיז

פעילות יתר של דופן כיס השתן

מה זה פעילות יתר של דופן שלפוחית השתן?

Overactive Bladder (OAB) =

Detrusor muscle contractions

(Usually when the bladder is relatively empty)

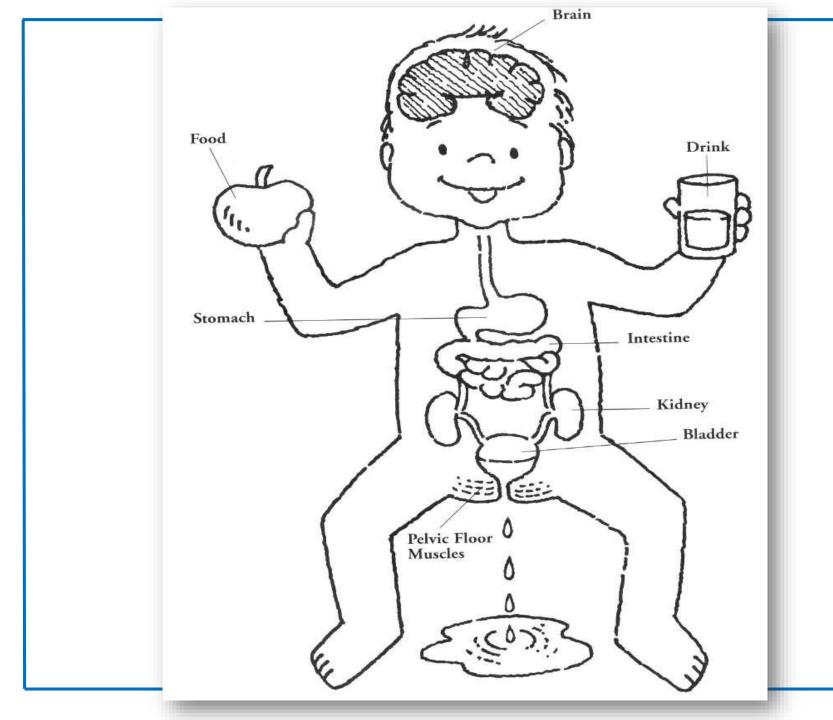

Overactive Bladder (OAB)

בלילה – קשה לאבחן כי לא מרוגש אבל אם יש OAB במהלך היום:

Increased voiding frequency – דחיפות Urgency - דחיפות Jiggling – נעים בתזזית Daytime incontinence – פספוסים קטנים

"Hockering", Vincent's Curtsy. (From Uptodate)

Overactive bladder

MNE traditionally regarded as NOT having OAB.

NMNE usually associated with OAB

Overactive Bladder - associations

- Non monosymptomatic NE
- Refractory NE even without daytime symptoms
- Adolescent NE
- Recurrent UTI
- Secondary NE

If you have OAB by day then you will also have it at night.

OAB - אבחון

- 1. **History** frequency, urgency, small volumes, hockering, day wetting
- 2. Voiding and fluid intake diary for 24–48 hr

  Expected bladder capacity (EBC)

  = (age in year + 1) x 30 mls

up to age 12 years

Voiding frequent small volumes, often well below the EBC, suggests OAB

לסיכום הרטבת לילה

נטייה גנטית

OVERACTIVE BLADDER עליה ביצור שתן בזמן שינה (relative ADH Deficiency)

שינה עמוקה

NE - Management

- >10 years old require urgent attention.
- Avoid treating children under the age of 6 years.
- Most places start treating at 6-7y

NE - The interview

- Reassure not the child's fault.
- Explain the inherited nature of the problem.
- Explain the prevalence
- Most of all explain the pathophysiology

NE management

טיפול שונה בין MNE - טיפול שונה בין

Monosymptomatic NE

 Treatment of choice is bed wetting alarm (Cochrane Review 2013)

Desmopressin (DDAVP) is probably a second line drug

MNE - Management ALARMS – "Cure"

- Bedwetting alarms are the mainstay of therapy for MNE.
- When properly explained and used, initial success rates are of the order of 80%
- Relapse rate of 20-30%.
- Statistics difficult to interpret
- Used for 8-12 weeks
- Overlearning

Personal Alarm/Clip on Alarm

Pad and Bell alarm

זמזם לילה

ל 8-12 שבועות

הזמזם לא יעיר את הילד (בהתחלה) – ההורים מעירים

Overlearning

איך הוא עובד? – כנראה לא דרך התניה קלאסית

MNE – Desmopressin desmopressin acetate, DDAVP, Minirin (1-deamino-8-D-arginine vasopressin)

- Synthetic analogue of ADH
- Short-term stopgap i.e not curative
- Medium term solution if treatment with the alarm has failed.

Not usually a cure

Desmopressin

- 120 mcg sublingual -
  - 200 mcg oral -
- Take 1-2 before bed -
- אין לשתות כלל לאחר מתן התרופה עד למחרת בבוקר –

NE - Other treatments

- Waking or 'lifting' the child
- Fluid restriction no use
- Rewards/stickers
- Imipramine seldom used, potential for accidental overdose. Being rediscovered for very difficult cases.
   Has some α agonist (tightens bladder neck) and may influence sleep architecture

NMNE

Daytime OAB found in at least 1/3 of NE.

48hr voiding volume charts.

Expected bladder capacity

= $(AGE in years + 1) \times 30 ml$

NMNE

ראשית הכל, לשלול עצירות/אנקופריזיס ●

Overactive Bladder - Treatment

Oxybutynin (anticholinergic) "Novitropan" 2.5 - 5 mg X 2/day

> במשך כ 6 חודשים (לפעמים שנים). בונים את המינון במשך כשבועיים.

Oxybutynin – תופעות לוואי

Anticholinergic (muscarinic) כולם הפיכות

שכיח -

פה יבש

סומק

- נדיר יחסית

עצירות

עור יבש, דמום מהאף

שינוי התנהגותי

כאבי ראש

טשטוש ראיה

NMNE – further investigation

Renal and bladder US

Bladder wall thickening – chronic OAB or DV

<u>Immediate post-voiding bladder US</u> – שארית

- Normally <5 mL
- 5–20 mL ?should be repeated
- >20 mL repeatedly suggests DV or other lower urinary tract pathology

Dysfunctional Voiding (DV)

Longstanding OAB can cause and be caused by contraction of pelvic floor muscles during voiding

= Dysfunctional Voiding

DV can cause:

- Incomplete bladder emptying,
- Refractory NMNE,
- Vesticoureteric (VU) reflux
- •UTI.

NMNE

FIX THE BOWEL FIRST

THEN THE OVERACTIVE BLADDER

THEN THE NOCTURNAL ENURESIS

FOR TOUGH CASES - UROTHERAPY

אל תשכחו

Role of constipation/anismus/witholding

Dysfunctional Elimination Syndrome

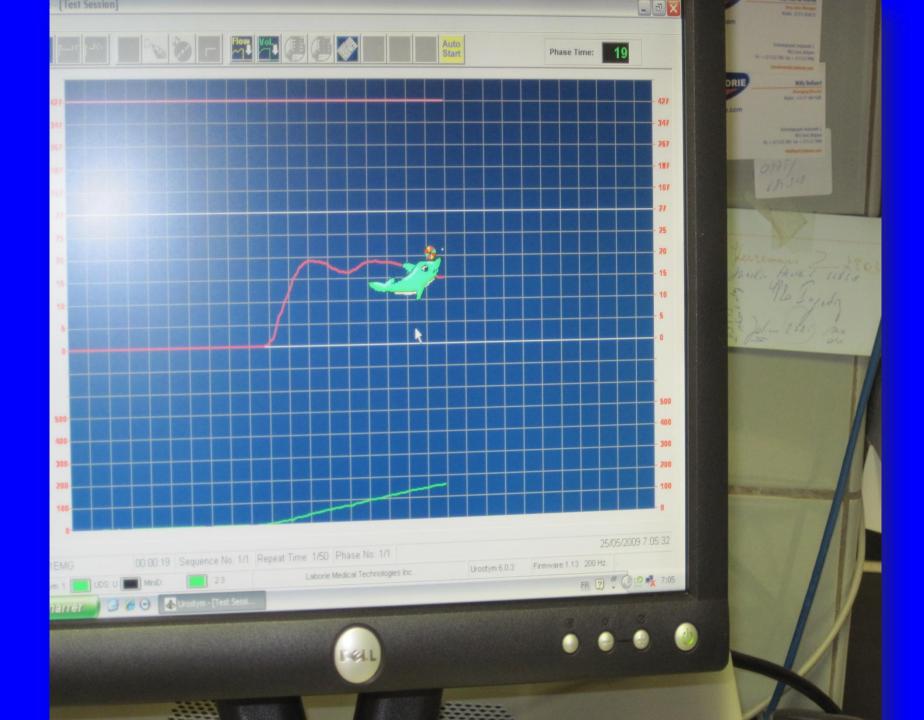
תודה על ההקשבה!

michael.h@ziv.health.gov.il

050-8434012

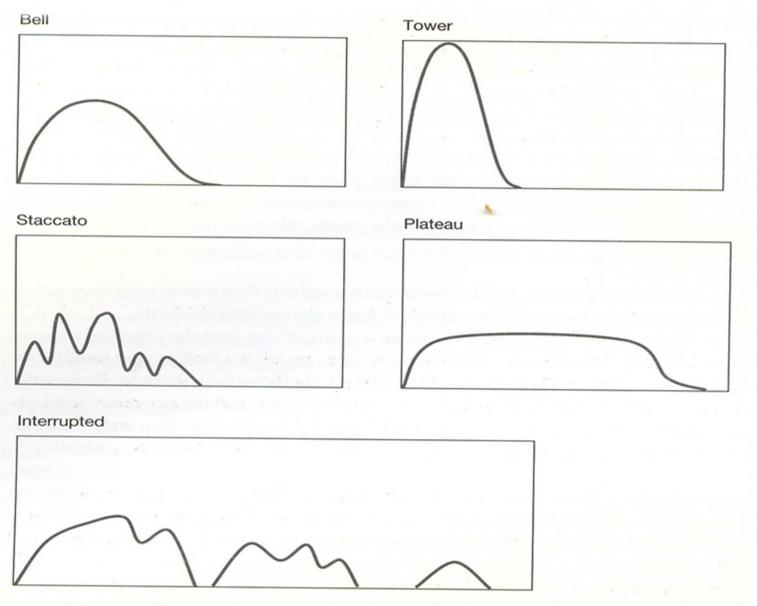

Fig. 4.2 A simplified depiction of the five basic uroflow curve types.